

[Jørgen Jørgensen (Lejre).]

praktiske liv; denne overgang er ofte altfor voldsom og altfor brutal og river altfor meget i stykker for tusinder af unge, og man kan ikke uden videre sige, at det problem interesserer os ikke. Det må interessere enhver, der ønsker at bidrage til, at den slægt, der vokser op, bliver draget ind i gode interesser og kan blive interesserede og nyttige borgere i et demokratisk samfund.

Det er ingen pligt for forældrene at lade deres børn deltage i denne forsøgsundervisning; det er misforstået at kalde det for en tvungen skole. De børn, der fortsætter i mellem-skole eller realskole, er naturligvis på forhånd udenfor denne forsøgsordning. De børn, der går i en fortsættelsesklasse i folkeskolen eller til frivillig ungdomsskoleundervisning eller er elever på en efterskole, opfylder derigennem den udvidede undervisningspligt, selvom denne skoleundervisning først finder sted et eller to år eller senere efter det 14. år. Men derudover gælder som en almindelig regel, at når forældre skriftligt meddeler kommunalbestyrelsen, at de påtager sig ansvaret for, at deres børn inden det 18. år får en undervisning, der i omfang og karakter svarer til, hvad ungdomsaftensskolen, den kombinerede dag- og aftensskole, kræver, er disse børn fritaget for undervisningspligt.

Jeg gentager, hvad jeg allerede har sagt, at det er en forsøgsordning, det drejer sig om. Jeg og mit parti er ikke tilhængere af og vil ikke med de erfaringer, vi har indtil nu, støtte en almindelig udvidelse af undervisningspligten; men vi vil ikke sætte os imod, hvis enkelte kommuner ønsker at prøve nye veje. Vi vil ikke sætte os imod, at der bliver åbnet mulighed for, at forsøg med udvidelse af undervisningspligten kan gøres, når der føjes den bestemmelse til, som jeg har nævnt: at alle forældre, som meddeler skolen, at de selv påtager sig ansvaret for deres børns undervisning, dermed er fritaget for at lade deres børn deltage i den forsøgsundervisning, som bliver iværksat af kommunerne. Det eneste krav, man stiller, er, at forældrene aktivt skal tage standpunkt til spørgsmålet om deres børns undervisning. Hvis man ingenting foretager sig, indretter skolen sig på at give denne kombinerede undervisning

i forbindelse med det praktiske arbejde, børnene er i. Alle forældre, der ønsker deres børn fritaget, får dem fritaget, når blot de foretager den handling at meddele skolen, at de selv påtager sig ansvaret for børnenes undervisning. Man har jo faktisk ingen midler til en kontrol med, om dette bliver opfyldt, men disse forældre påtager sig en moralsk forpligtelse ved at give kommunalbestyrelsen denne meddelelse, som er tilstrækkelig til, at børnene fritages.

Jeg tilråder, at man åbner denne mulighed for, at enkelte kommuner, hvor der er interesse derfor, og hvor der er den baggrund derfor, som jeg her har skitseret, får lov at sætte disse forsøg i gang, hvis de ønsker det.

Det ærede medlem hr. Damsgaard talte også ved denne lejlighed om den bestemmelse, der går ud på, at alle unge skal have ret til en frieftermiddag, når de pågældende deltager i undervisningen — det er jo forudsætningen for denne frieftermiddag. Jeg ved godt, der er landbokredse, der er betænkelige ved det, men jeg tror, man skal se at overvinde disse betænkeligheder, det er et hensyn, man skylder at vise disse unge. De kan iøvrigt stille den betingelse ved deres fæstemål, at de vil have den eftermiddag fri, og så gad jeg nok se den husbond, som vil sætte sig derimod. Man bør vise de unge, som interesserer sig for at deltage i en undervisning, det hensyn, at de så også på forhånd har ret til at have fri for at kunne deltage i den.

Jeg synes heller ikke, det ærede medlem hr. Damsgaard behøver at have bekymringer på landbrugets vegne. Denne bestemmelse er tiltrådt af repræsentanten for de jyske landboforeninger, Tage Rosenstand, og af repræsentanten for de jyske husmandsforeninger, Frederik Larsen. Bestemmelsen vil ikke i ansvarlige landbrugskredse møde nogen modstand. Det er et hensyn at vise den ungdom, der interesserer sig for undervisning, at man på forhånd siger til dem: vil I være med til det, som nu er sat i gang, en undervisning af den ene eller den anden art, så er det klart, at I på forhånd har ret til den frihed, som er nødvendig for at kunne deltage i denne undervisning.

Jeg tror i det hele taget, man skal gøre sig klart, at det er et afgørende vigtigt spørgsmål for dansk demokrati, om vi er i